

UCHWAŁA NR XVIII/114/25
RADY GMINY LASOWICE WIELKIE

z dnia 24 września 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Lasowice Wielkie na lata
2025 – 2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) Rada Gminy Lasowice Wielkie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminy Program Wsparcia Rodziny w Gminie Lasowice Wielkie na lata 2025 – 2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lasowice Wielkie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Rajmund Kinder

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Lasowice Wielkie na lata 2025 – 2027

Spis treści

Rozdział I Otoczenie prawne	2
1.1. Podstawa prawna Programu	2
Rozdział II Wspieranie rodziny	3
2.1. Rodzina jako podstawowa grupa społeczna	3
2.2. Formy wspierania rodziny oraz zasoby systemu pieczy zastępczej.....	5
Rozdział III Diagnoza danych zastanych w Gminie Lasowice Wielkie	9
Rozdział IV Analiza SWOT	13
Rozdział V Adresaci Programu	15
Rozdział VI Realizatorzy Programu	15
Rozdział VII Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Lasowice Wielkie na lata 2026 - 2028	16
Rozdział VIII Realizacja i finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lasowice Wielkie na lata 2025–2027	24
Rozdział IX Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lasowice Wielkie na lata 2025–2027	25

Rozdział I

Otoczenie prawne

1.1. Podstawa prawna Programu

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Lasowice Wielkie na lata 2025–2027 przygotowano na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2025 poz. 49) w myśl którego do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny.

Ponadto zgodnie z art. 179 ust. 1 podanej ustawy, w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Natomiast zgodnie z normą wyrażoną w ust. 2 art. 179 rada miasta, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.),
- Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 145 z późn.zm.),
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2023 r. poz. 2151 z późn.zm.),
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 1939 z późn.zm.),
- Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 750 z późn.zm.)
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 2809 z późn.zm.),
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 17),
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 46 z późn.zm.),
- Ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 1061 z późn.zm.)
- Ustawę z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 1568 z późn.zm.),

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 r. poz. 1870),
- Ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. 2024 r. poz. 1829).

Rozdział II

Wspieranie rodziny

2.1. Rodzina jako podstawowa grupa społeczna

Rodzina to nic innego, jak grupa osób, która jest ze sobą powiązana, najczęściej poprzez pokrewieństwo, ale również i powinowactwo czy wspólne zamieszkanie. Jest to pojęcie często badane przez psychologów, pedagogów, socjologów czy pracowników socjalnych itp. Rodzina to „najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo”¹. Można zauważyć zmiany, które pojawiają się w ostatnich latach jak np. więcej kobiet podejmuje pracę, zanika autorytet starszych osób, zmienia się spojrzenie na role w rodzinie itp.

Jak zauważa B. Krzesińska - Zach „rodzina jest przede wszystkim środowiskiem wychowawczym, które tworzą zarówno oddziaływania zamierzone, jak też samorzutne, o charakterze pozytywnym, prowadzące do rozwoju dziecka. Dziecko uczestniczące w naturalnych sytuacjach życia rodzinnego, w bezpośrednich interakcjach między członkami rodziny przyswaja elementarną wiedzę o świecie, wartościach, normach moralno-społecznych, kulturze domu rodzinnego, poznaje sposoby zaspokajania wielu potrzeb, rozwijania własnych zainteresowań”².

Można wyodrębnić 3 podstawowe funkcje rodziny:

- prokreacyjną,
- wychowawczą,
- gospodarczą.³

Z. Tyszka wymienia następujące funkcje rodziny:

1. Funkcje biopsychiczne:

a) prokreacyjna,

¹ Z. Tyszka, Rodzina w świecie współczesnym – jej znaczenie dla jednostki i społeczeństwa, [w:] Pedagogika Społeczna, pod red. T. Pilch, I. Lęparczyk, wyd. Żak, Warszawa 1995, s. 137.

² Dziecko potrzebujące pomocy. Możliwości, kierunki, formy wsparcia w środowisku lokalnym, J. Izdebska (red.), Suwałki – Warszawa, 2003, s. 7., [w:] Pedagogika rodziny, B. Krzesińska – Zach, Trans Humana Wydawnictwo Uniwersyteckie, Białystok 2007, . 14.

³ S. Kowalski, *Socjologia wychowania w zarysie*, PWN, s. 116.

- b) seksualna;
- 2. Funkcje ekonomiczne:
 - a) materialno-ekonomiczna,
 - b) funkcja opiekuńczo-zabezpieczająca;
- 3. Funkcje społeczno-wyznaczające:
 - a) funkcja stratyfikacyjna,
 - b) funkcja legalizacyjno-kontrolna;
- 4. Funkcje socjopsychologiczne:
 - a) socjalizacyjno-wychowawcza,
 - b) funkcja kulturalna,
 - c) funkcja religijna (dotyczy rodzin ludzi wierzących),
 - d) funkcja rekreacyjno-towarzyska,
 - e) funkcja emocjonalno-ekspresyjna⁴.

Rodzina ma ogromny wpływ na rozwój dziecka, gdyż jest ono w stanie przyswajać wzorce i wartości, które są modelowane przez rodziców. W danym środowisku rodzinnym tworzony jest styl życia swoich członków, a w tym można wyróżnić sposoby zachowania, reagowanie na problemy, spędzanie wolnego czasu itp. W rodzinie już młody człowiek uczy się określonego traktowania siebie a także innych, nabywa określone wartości i normy, a następnie je realizuje. Zapewnienie dziecku powyższych funkcji w rodzinie jest trudne. Wiąże się to z zadaniem określenia hierarchii wartości, dzięki którym młodzi ludzie będą mogli analizować informacje a także odnajdować się w określonych sytuacjach.

Rodzina dysfunkcyjna to taka rodzina, która nie spełnia prawidłowo swoich funkcji. Często członkowie takich rodzin nie potrafią wyrażać swoich emocji, uczuć. Dzieci uczą się negatywnych postaw od swoich rodziców. Na powstanie dysfunkcyjności w rodzinie wpływa wiele czynników. Jednym z takich czynników jest bezrobocie, występuje ono wtedy, gdy już jedno z rodziców nie pracuje. Efektem tego może być niezapewnienie funkcji ekonomicznej rodziny. Zbyt długie trwanie w bezrobociu może pociągać za sobą kolejne problemy, jak np. wyprzedawanie rzeczy z domu, aby zdobyć pieniądze na potrzebne rzeczy. Często może to też wiązać się z większymi kłótniami w rodzinie, czy też brakiem wzajemnego wsparcia. Kolejnym czynnikiem jest ubóstwo i bieda – są one bardzo poważnym zagrożeniem dla funkcjonowania rodziny. Trudna sytuacja materialna nie pozwoli rodzinie na prawidłowe

⁴ Z. Tyszka, Rodzina (w:) Encyklopedia pedagogiczna, W. Pomykało (red.), Warszawa 1993, s. 698.

wychowanie dziecka czy dzieci. Brak środków finansowych może wiązać się z brakiem zakupów podręczników szkolnych czy też odpowiedniego ubrania. „Odrzucenie i stygmatyzacja ubogich uczniów sprawiają, że są oni przekonani o swojej niskiej wartości, boją się podejmować wyzwania, nie mogą liczyć na akceptację, poparcie i pomoc kolegów. Często są też szykanowani i wyśmiewani z powodu swojego wyglądu, niemodnych ubrań i korzystania z pomocy opieki socjalnej.”⁵ Kolejnym przykładem zaburzeń jest problem alkoholowy. Gdy jeden z rodziców nadużywa alkoholu zostają zachwiane role w danej rodzinie. Często dzieci przejmują obowiązki swoich rodziców. Takie rodziny ukrywają, że akurat u nich występuje problem alkoholowy. Dziecko w rodzinie z problemem alkoholowym czuje się zagubione. Jak pisze K. Dymek – Balcerek „emocjonalna atmosfera rodziny alkoholowej jest przepełniona wstydem, żalem, złością, lękiem, poczuciem krzywdy i winy, urazy, agresji i wydaje się, że nikt nie jest w porządku.”⁶ Przemoc jest kolejną przyczyną występowania zaburzeń w rodzinie. Można wyróżnić przemoc fizyczną wyrażaną poprzez np. bicie, kopanie, duszenie. Przemoc psychiczna polega na utrzymywaniu kontroli sprawcy nad ofiarą. Są to osoby, które chcą mieć władzę nad słabszymi. Przemoc seksualna pojawia się wtedy, gdy sprawca ingeruje w ciało drugiej osoby bez jej zgody. Wymuszenie stosunku jest przestępstwem.⁷ Kolejnym problemem jest zaniedbywanie dzieci przez rodziców. Zaniedbywanie jest to „niezaspokajanie potrzeb dziecka niezbędnych dla jego prawidłowego rozwoju – potrzeb związanych z odżywianiem, ubiorem, schronieniem, higieną, opieką medyczną, kształceniem, jak też z psychiczną sferą dziecka”⁸.

2.2. Formy wspierania rodziny oraz zasoby systemu pieczy zastępczej

Asystent rodziny to osoba, która prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Jeden asystent otacza opieką w tym samym czasie nie więcej niż 15 rodzin, a jego praca nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie miasta, w której ta praca jest prowadzona.

Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary:

- bezpośrednią pracę z rodzicami,

⁵ B. Krzezińska – Żach „Pedagogika rodziny przewodnik do ćwiczeń, Wyd. Trans Humana, Białystok 2007, s. 54.

⁶ K. Dymek – Balcerek (red.), Patologie zachowań społecznych. Rzeczywistość przełomu XX i XXI, Wyd. Politechnika Radomska, Radom 2000, s. 103.

⁷ K. Dymek – Balcerek (red.), Patologie zachowań społecznych. Rzeczywistość przełomu XX i XXI, Wyd. Politechnika Radomska, Radom 2000, s. 147 – 152.

⁸ M. Szymańczak, Pojęcie „krzywdzenie dzieci”, [w:] Dziecko krzywdzone, E. Czyż, J. Szymańczak (red.), Warszawa 1995, s. 14.

- bezpośrednią pracę z dziećmi,
- działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny,
- organizację własnego warsztatu pracy⁹¹⁰.

Zadania asystenta rodziny określa art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:¹¹

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
2. opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin;
8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
14. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
15. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
16. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;

⁹ Za: J. A. Malinowski, Role, funkcje i zdani asystenta rodzinnego, w: A. Żukiewicz (red.) Asystent rodzinny. Nowy zawód i nowa usługa w systemie wspierania rodzin. Od opieki do wsparcia, Wyd. Impuls, Kraków 2011, s. 10.

¹¹ art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2025 poz. 49)

17. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
18. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
19. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub Grupą Diagnostyczno-Pomocową lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Rodzina zastępcza jest to rodzinna forma pieczy zastępczej zapewniająca dziecku opiekę oraz wychowanie w warunkach, które są maksymalnie zbliżone do warunków rodzinnych.

Może być ona:

- **spokrewniona** jest tworzona przez małżonków lub osoby, które są wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (pradziadkowie, dziadkowie, siostra, brat);
- **niezawodowa** rodzina tworzona jest przez małżonków lub osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (krewni i powinowaci, niespokrewnieni);
- **zawodowa** rodzina tworzona jest przez małżonków lub osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Otrzymuje wynagrodzenie za sprawowaną opiekę. W rodzinie może przebywać do 3 dzieci;
- **zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego** jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej o charakterze interwencyjnym. Jednocześnie może w rodzinie przebywać maksymalnie 6 dzieci. Czas przebywania wynosi 4 miesiące, jednakże w szczególnych przypadkach czas może zostać wydłużony do 8 miesięcy;
- **zawodowa specjalistyczna** jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej, w której umieszczone są dzieci na podstawie ustawy o postępowaniu nieletnich, którzy wymagają szczególnej opieki ze względu na niepełnosprawność lub sytuację życiową (np. małoletnie matki z dziećmi).

Rodzinny dom dziecka jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej, w której może przebywać jednocześnie nie więcej niż 8 dzieci. Jest tworzony przez małżonków bądź osoby, które nie pozostają w związku małżeńskim. Celem rodzinnego domu dziecka jest sprawowanie pieczy zastępczej.

Rodzina wspierająca jest rodziną, która pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, a także przy prowadzeniu gospodarstwa domowego,

kształtowaniu oraz wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Rodzina wspierająca współpracuje z asystentem rodziny.

Rodzina pomocowa jest rodziną przejmująca opiekę nad dzieckiem, które jest umieszczone w pieczy zastępczej w przypadku: czasowego niesprawowania opieki nad nim przez rodzinę zastępczą bądź prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej – jednostka organizacyjna lub wyznaczony podmiot realizujący szereg działań i zadań z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza jest to czasowa (czasem długoterminowa) opieka oferowana dzieciom i młodzieży pozbawionym właściwej opieki rodzicielskiej. Objęcie dzieci pieczą zastępczą następuje na podstawie postanowienia sądu opiekuńczego. Sytuacje, które wymagają natychmiastowego działania w celu zabezpieczenia dziecka, decyzję o umieszczeniu dziecka mogą podjąć inne uprawnione służby bądź sami rodzice, jednakże zawsze ostateczną decyzję podejmuje sąd. Termin „piecza zastępcza” oznacza, iż nawet będąc pozbawionym opieki rodzicielskiej, dziecko nadal powinno mieć dom, który może być domem zastępczym, instytucjonalnym bądź rodzinnym i ma na celu zapewnienie dziecku stabilizacji, bezpieczeństwa i wsparcia. W Polsce standardy pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i wydane na jej podstawie akty wykonawcze. Jak pisze A. Kwak, M. Rymsza „nowe podejście do opieki zastępczej nad dzieckiem zakłada prymat rodziny nad opieką zastępczą, prawo dziecka do wychowywania się w rodzinie naturalnej i obowiązek udzielania przez pomoc społeczną wsparcia dla rodziny w wypełnianiu zadań w stosunku do dziecka. Przyjmuje się zasadę tymczasowości opieki zastępczej, przy czym „tymczasowość” odnosi się do charakteru pobytu dziecka poza rodziną – do momentu powrotu do rodziny naturalnej. Chodzi tym samym o reintegrację dziecka za rodziną, o zapobieżenie jego częstemu przechodzeniu z jednej placówki do drugiej. (...) Jednym z bardzo ważnych szczegółowych rozwiązań jest wymóg współpracy realizatorów różnych form opieki zastępczej z rodziną biologiczną wychowanka”¹². **Placówka opiekuńczo-wychowawcza** jest instytucjonalną formą pieczy zastępczej zapewniająca całodobową opiekę oraz wychowanie dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodzicielskiej. Wyróżnia się placówki: socjalizacyjne, interwencyjne, specjalistyczno-terapeutyczne.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego jest to instytucjonalna forma pieczy zastępczej, która zapewnia całodobową opiekę i wychowanie. Może w niej przebywać

¹² Anna Kwak, Marek Rymsza, System opieki zastępczej w Polsce – ocena funkcjonowania na przykładzie procesu usamodzielniania wychowanków, Analizy i opinie, Nr 68 (12/2006) Instytut Spraw Publicznych, s. 3.

łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej.

Placówka wsparcia dziennego jest to placówka, której ma na celu wzmocnienie funkcji opiekuńczych rodziny. Może być prowadzona w formie:

- **opiekuńczej** – zapewnia ona dziecku opiekę i wychowanie; pomoc w nauce; zorganizowanie czasu wolnego; zabawę, czy także zajęcia sportowe;
- **specjalistycznej** – organizuje dziecku zajęcia kompensacyjne, socjoterapeutyczne, korekcyjne, terapeutyczne, logopedyczne;
- **pracy podwórkowej** – realizując działania animacyjne oraz socjoterapeutyczne¹³.

Rozdział III

Diagnoza danych zastanych w Gminie Lasowice Wielkie

Na podstawie danych uzyskanych od gmny Lasowice Wielkie dokonano diagnozy i analizy rodzin objętych pomocą społeczną w latach: 2022 – 2024, co przedstawiają poniższe tabele.

W latach 2022–2024 najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej były ubóstwo oraz bezrobocie, które dotyczyły podobnej liczby rodzin, z niewielkimi wahaniami w poszczególnych latach. W przypadku ubóstwa odnotowano spadek z 25 rodzin w 2023 roku do 24 w 2024 roku, natomiast w bezrobociu liczba ta zmniejszyła się z 27 do 24. Znaczący wzrost wystąpił w kategorii „długotrwała lub ciężka choroba” – od 17 rodzin w 2022 roku do 25 w 2024 roku, co czyni ten powód coraz bardziej istotnym. Stopniowo rosła również liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności – z 16 w 2022 roku do 19 w 2024 roku. W obszarze potrzeby ochrony macierzyństwa odnotowano niewielki spadek, a w przypadku bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych liczba rodzin pozostała na zbliżonym poziomie. W 2024 roku pojawił się także pojedynczy przypadek przyznania pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, co nie występowało w poprzednich latach.

Powody przyznawania pomocy społecznej – liczba rodzin/liczba osób	2022	2023	2024
Ubóstwo	24	25	24

¹³ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Długotrwała lub ciężka choroba	17	21	25
Niepelnosprawność	16	17	19
Bezrobocie	24	27	24
Potrzeba ochrony macierzyństwa	6	6	5
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	5	6	6
Alkoholizm	0	0	1

Źródło: GOPS Lasowice Wielkie

W latach 2022–2024 liczba zawartych kontraktów socjalnych systematycznie malała – z dwóch w 2022 roku do zera w latach kolejnych. Wsparcie asystenta rodziny obejmowało początkowo trzy rodziny rocznie, jednak w 2024 roku liczba ta wzrosła do pięciu, co może wskazywać na rosnące potrzeby w tym zakresie. Poradnictwo specjalistyczne nie było świadczone w żadnym z analizowanych lat. Praca socjalna pozostawała na stabilnym, wysokim poziomie – obejmowała 31 rodzin w latach 2022 i 2023, a w 2024 roku nieznacznie wzrosła do 32 rodzin. Interwencja kryzysowa nie była realizowana w żadnym z badanych lat. Dane te pokazują, że wsparcie koncentrowało się głównie na pracy socjalnej oraz pomocy asystenta rodziny, przy braku innych form interwencji i poradnictwa.

Korzystający z pomocy i wsparcia	2022	2023	2024
	Liczba rodzin		
Kontrakt socjalny (liczba zawartych)	2	0	0
Liczba rodzin objęta pomocą asystenta rodziny	3	3	5
Poradnictwo specjalistyczne	0	0	0
Praca socjalna	31	31	32
Interwencja kryzysowa	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS

W latach 2022–2024 liczba rodzin objętych pomocą społeczną, którym przyznano świadczenie, systematycznie rosła – z 48 w 2022 roku do 59 w 2024 roku. Tyle samo rodzin, co otrzymało świadczenie, objęto również wywiadem środowiskowym, co wskazuje na pełne pokrycie badaniem sytuacji życiowej beneficjentów. Ogólna liczba rodzin z dziećmi utrzymywała się na zbliżonym poziomie, choć w 2023 roku spadła do 12, by w 2024 roku ponownie wzrosnąć do 13. Struktura rodzin według liczby dzieci pokazuje duże wahania – w 2022 i 2023 roku dominowały rodziny z jednym dzieckiem (odpowiednio 44 i 40), podczas

gdy w 2024 roku ich liczba spadła do zaledwie 5. W przypadku rodzin wielodzietnych widoczny jest ogólny trend spadkowy, zwłaszcza w grupach z 4 lub większą liczbą dzieci, które w 2024 roku praktycznie nie występowały. Liczba rodzin niepełnych zmniejszyła się z 8 w 2022 roku do 6 w 2024 roku. W tej grupie dominowały rodziny z jednym lub dwojgiem dzieci, choć w 2024 roku pojawiła się także jedna rodzina z trojgiem dzieci. Dane te wskazują na zmniejszanie się udziału rodzin wielodzietnych w strukturze beneficjentów pomocy społecznej oraz na stałe monitorowanie sytuacji każdej rodziny objętej wsparciem.

Poniższa tabela przedstawia typy rodzin objętych pomocą społeczną na przestrzeni lat 2022-2024:

Typy rodzin objętych pomocą społeczną	2022	2023	2024
Rodziny, którym przyznano świadczenie	48	56	59
Rodziny, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy	48	56	59
Razem	96	112	112
Rodziny z dziećmi ogółem	15	12	13
O liczbie dzieci:			
1	44	40	5
2	3	5	5
3	8	8	2
4	5	3	0
5	2	1	1
6	5	3	0
7 i więcej	-	-	0
Rodziny niepełne ogółem	8	7	6
O liczbie dzieci:			
1	2	1	1
2	4	3	4
3	0	0	1
4 i więcej	2	1	0

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS

W latach 2022–2024 liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny wzrosła z 3 do 5. W 2022 i 2023 roku większość rodzin pracujących z asystentem była do tego

zobowiązana decyzją sądu (po 2 rodziny rocznie), jednak w 2024 roku takich przypadków nie było. Coraz większy udział w tej formie wsparcia mają rodziny wskazane przez pracownika socjalnego – ich liczba wzrosła z 1 w 2022 roku do 5 w 2024 roku. W badanym okresie nie odnotowano przypadków zakończenia współpracy z asystentem w wyniku osiągnięcia celów, rezygnacji czy innych przyczyn, co może wskazywać na trwający proces pracy z tymi rodzinami. Zmiany te sugerują przesunięcie w kierunku wcześniejszej interwencji pracowników socjalnych, zamiast reakcji na decyzje sądu. Dane pokazują także, że rośnie rola asystenta rodziny w bezpośrednim wspieraniu rodzin wskazanych z inicjatywy służb społecznych.

Rodziny korzystające z usług asystenta rodziny	2022	2023	2024
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta	3	3	5
Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do pracy z asystentem rodziny	2	2	0
Liczba rodzin wskazanych przez pracownika socjalnego do pracy z asystentem rodziny	1	1	5
Liczba rodzin z którymi asystent zakończył pracę: osiągnięcie celów	0	0	0
Zaprzestanie pracy przez rodzinę brak efektów / inne np. przeprowadzka	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS

W latach 2022–2024 liczba porad udzielonych przez specjalistów Punktu Interwencji Kryzysowej systematycznie rosła – z 13 w 2022 roku do 34 w 2024 roku. Najwięcej wzrosła liczba porad psychologicznych, z 3 w 2022 roku do 20 w 2024 roku, co może świadczyć o rosnącej potrzebie wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego. Porady socjalne utrzymywały się na stabilnym poziomie, wzrastając stopniowo z 9 w 2022 roku do 11 w 2024 roku. Liczba porad prawnych w badanym okresie była niewielka i zmieniała się nieznacznie – od 3 w 2022

roku, przez 2 w 2023 roku, do ponownie 3 w 2024 roku. Łączna liczba wszystkich porad niemal potroiła się w ciągu trzech lat, co wskazuje na większą aktywność punktu lub wzrost zgłaszalności osób potrzebujących pomocy. Dane te potwierdzają rosnące znaczenie wsparcia psychologicznego jako kluczowego elementu interwencji kryzysowej.

Liczba porad w latach 2022-2024 udzielonych przez specjalistów Punktu Interwencji Kryzysowej				
ROK	Liczba porad socjalnych	Liczba porad prawnych	Liczba porad psychologicznych	Razem
2022	9	3	3	13
2023	10	2	12	24
2024	11	3	20	34

Rozdział IV

Analiza SWOT

Analiza SWOT to narzędzie służące do oceny mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dotyczących określonej grupy lub obszaru.

W niniejszym dokumencie przedstawiono analizę SWOT odnoszącą się do uczniów i ich środowiska społecznego, opracowaną w oparciu o dane pochodzące ze źródeł zastanych, takich jak raporty, statystyki, dokumenty strategiczne oraz sprawozdania instytucji. Celem analizy jest zidentyfikowanie kluczowych obszarów wymagających wsparcia oraz możliwości rozwoju, które mogą przyczynić się do poprawy jakości życia młodzieży i zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych.

Mocne strony (Strengths):	Słabe strony (Weaknesses):
- Stabilny i wysoki poziom realizowanej pracy socjalnej obejmującej większość rodzin objętych wsparciem. - Pełne pokrycie wywiadem środowiskowym wszystkich rodzin otrzymujących świadczenia.	- Brak poradnictwa specjalistycznego w żadnym z analizowanych lat. - Brak realizacji interwencji kryzysowej poza poradnictwem w Punkcie Interwencji Kryzysowej.

• Systematyczny wzrost liczby porad udzielanych w Punkcie Interwencji Kryzysowej, szczególnie psychologicznych. • Wzrost liczby rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, szczególnie wskazanych przez pracowników socjalnych. • Skuteczne monitorowanie sytuacji rodzin z dziećmi i rodzin niepełnych. • Stałe uwzględnianie problemów zdrowotnych i niepełnosprawności w diagnozie potrzeb	• Systematyczny spadek liczby zawieranych kontraktów socjalnych do zera. • Malejąca liczba rodzin wielodzietnych objętych wsparciem, co może wskazywać na ograniczone działania skierowane do tej grupy. • Niewielki spadek liczby rodzin objętych ochroną macierzyństwa. • Brak zakończonych sukcesem procesów pracy z asystentem rodziny (osiągnięcie celów).
Szanse (Opportunities):	Zagrożenia (Threats):
• Rosnące zapotrzebowanie na pomoc psychologiczną stwarza możliwość rozwoju tej formy wsparcia. • Wzrost liczby rodzin wskazanych do współpracy z asystentem przez pracowników socjalnych może sprzyjać wcześniejszej interwencji. • Stabilny poziom pracy socjalnej umożliwia wprowadzanie nowych metod i narzędzi pracy z rodzinami. • Możliwość rozwinięcia oferty poradnictwa prawnego i socjalnego w odpowiedzi na rosnącą zgłaszalność. • Zwiększenie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia (choroby cywilizacyjne, niepełnosprawność) jako odpowiedź na rosnące problemy zdrowotne beneficjentów.	• Utrzymujące się wysokie wskaźniki ubóstwa i bezrobocia wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej. • Rosnąca liczba przypadków długotrwałej lub ciężkiej choroby zwiększa obciążenie systemu pomocy. • Ryzyko dalszego spadku liczby rodzin wielodzietnych objętych wsparciem może oznaczać niewystarczające dotarcie do tej grupy. • Brak różnorodnych form pomocy (np. poradnictwa specjalistycznego) może ograniczać skuteczność działań. • Pojawienie się przypadków pomocy z powodu alkoholizmu, co może zwiastować nowe problemy społeczne. • Utrzymujące się niewielkie zainteresowanie lub brak potrzeby

• Możliwość rozszerzenia programów aktywizujących w odpowiedzi na wciąż wysoki poziom bezrobocia.	zawierania kontraktów socjalnych może ograniczać formalne narzędzia motywacyjne.
---	--

Rozdział V

Adresaci Programu

Program jest dedykowany różnym grupom rodzin, w szczególności:

- Rodzinom wychowującym dzieci, które napotykają trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych z powodu problemów emocjonalnych, społecznych lub organizacyjnych.
- Rodzinom znajdującym się w niekorzystnej sytuacji materialno-bytowej, mającym problemy z zabezpieczeniem podstawowych potrzeb członków rodziny.
- Rodzinom zagrożonym ubóstwem, gdzie brak stabilności finansowej wpływa na obniżoną jakość życia i ograniczone możliwości rozwoju dzieci.
- Rodzinom doświadczającym przemocy – fizycznej, psychicznej lub ekonomicznej – wymagającym szczególnej pomocy w zakresie bezpieczeństwa i poprawy funkcjonowania.
- Rodzinom, którym z powodu poważnych problemów zostały ograniczone lub odebrane prawa rodzicielskie, a ich dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, co wymaga skoordynowanego wsparcia w procesie reintegracji rodzinnej lub adaptacji dzieci.

Rozdział VI

Realizatorzy Programu

Realizację Programu Wspierania Rodziny prowadzą doświadczeni specjaliści – asystenci rodziny, pracownicy socjalni, psychologowie oraz inni eksperci działający na rzecz dobra rodzin. Współpracują oni ściśle z gminnym ośrodkiem pomocy społecznej, placówkami edukacyjnymi, służbą zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi. Ich zadaniem jest kompleksowe wspieranie rodzin przeżywających trudności, poprzez działania wychowawcze, edukacyjne, profilaktyczne oraz interwencyjne w sytuacjach kryzysowych. Specjaliści ci koncentrują się na rozwijaniu kompetencji wychowawczych rodziców, poprawie relacji w rodzinie oraz tworzeniu trwałych sieci wsparcia w środowisku lokalnym. Podejmowane przez nich inicjatywy mają na celu nie tylko poprawę sytuacji poszczególnych rodzin, ale także

wzmacnianie całej społeczności poprzez budowanie bezpiecznego i sprzyjającego rozwojowi dzieci otoczenia.

Rozdział VII

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Lasowice Wielkie na lata 2025 - 2027

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Lasowice Wielkie na lata 2025-2027 wyznacza zadania do realizacji, które przyczynią się do zmniejszenia skali problemów społecznych w Gminie Lasowice Wielkie w obszarze wspierania rodziny.

Celem głównym wyznaczonym w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2025–2027 w Gminie Lasowice Wielkie jest *stworzenie elastycznego, zintegrowanego systemu wsparcia, który nie tylko reaguje na bieżące kryzysy rodzinne, lecz także aktywnie wzmacnia potencjał wychowawczy, ekonomiczny i społeczny rodzin w Gminie Lasowice Wielkie – łącząc stabilne fundamenty pracy socjalnej z nowymi, innowacyjnymi formami pomocy psychologicznej, edukacyjnej i zdrowotnej, aby każda rodzina, niezależnie od skali trudności, miała realną szansę na trwałą poprawę jakości życia oraz pełne uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności.*

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

Cel szczegółowy 1: Poprawa dostępności i podniesienie jakości usług psychologicznych, wychowawczych oraz specjalistycznych			
Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin realizacji
1. Zapewnienie rodzinom zmagającym się z problemami życiowymi, wychowawczymi lub emocjonalnymi kompleksowej pomocy specjalistycznej.	Liczba rodzin objętych wsparciem specjalistycznym Liczba udzielonych porad	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	2025–2027

2. Gwarantowanie stałego dostępu do psychologa w placówkach oświatowych na terenie gminy.	Liczba szkół z dostępem do psychologa Liczba uczniów korzystających z porad	Urząd Gminy, szkoły, GOPS	2025–2027
3. Organizacja warsztatów i szkoleń dla rodziców w zakresie umiejętności wychowawczych, obejmujących przekazywanie wiedzy praktycznej, rozwój kompetencji rodzicielskich oraz wymianę doświadczeń z innymi rodzicami i specjalistami.	Liczba uczestników warsztatów Liczba przeprowadzonych warsztatów	GOPS, poradnie, organizacje pozarządowe	2025–2027
4. Tworzenie i prowadzenie grup wsparcia dla rodziców dzieci z trudnościami wychowawczymi, umożliwiającymi dzielenie się doświadczeniami, uzyskiwanie pomocy emocjonalnej i wiedzy od specjalistów.	Liczba zorganizowanych grup wsparcia Liczba uczestników	GOPS, psycholodzy, asystenci rodziny	2025–2027
5. Świadczenie poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego i prawnego, w celu wspierania rodzin w rozwiązywaniu problemów osobistych, wychowawczych i formalnych.	Liczba godzin udzielonego poradnictwa	GOPS, PCPR, organizacje pozarządowe	2025–2027
6. Realizacja programu wczesnej interwencji wychowawczej i rodzinnej, mającego na celu szybkie diagnozowanie	Liczba rodzin objętych interwencją	GOPS, asystenci rodziny	2025–2027

i rozwiązywanie problemów rodzinnych, zapobieganie eskalacji kryzysów oraz wzmacnianie więzi i kompetencji wychowawczych.			
---	--	--	--

Cel szczegółowy 2: Poszerzenie oferty aktywnego spędzania wolnego czasu oraz działań profilaktycznych w zakresie uzależnień wśród dzieci i młodzieży			
Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin realizacji
1. Organizacja obozów, kolonii i półkolonii o charakterze wychowawczym i sportowym, sprzyjających rozwojowi emocjonalnemu, fizycznemu i społecznemu dzieci i młodzieży poprzez aktywny wypoczynek oraz działania edukacyjno-profilaktyczne.	Liczba dzieci uczestniczących w wyjazdach Liczba zorganizowanych wyjazdów	GOPS, szkoły, organizacje pozarządowe, Kuratorium Oświaty	2025–2027
2. Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych o profilu sportowym, artystycznym i edukacyjnym, wspierających rozwój talentów, zainteresowań oraz kompetencji społecznych i poznawczych.	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach	Szkoły, Urząd Gminy	2025–2027
3. Prowadzenie kampanii profilaktycznych poświęconych tematyce uzależnień i zdrowego stylu życia, zwiększających świadomość młodzieży na temat	Liczba przeprowadzonych kampanii Liczba rozpowszechnionych	GOPS, szkoły, SANEPID	2025–2027

zagrożeń oraz promujących pozytywne wzorce zachowań.	materiałów informacyjno-edukacyjnych		
4. Realizacja programów rówieśniczych zapobiegających przemocy i agresji, ukierunkowanych na rozwijanie empatii, umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz wzajemnego wsparcia wśród uczniów.	Liczba szkół objętych programem Liczba uczniów uczestniczących w programach	Szkoły, Policja	2025–2027

Cel szczegółowy 3: Podniesienie kompetencji rodzin oraz zwiększenie ich aktywności w kierunku samodzielności społecznej i zawodowej			
Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin realizacji
1. Organizacja kursów kwalifikacyjnych i szkoleń praktycznych dla osób pozostających bez zatrudnienia, mających na celu zdobycie nowych umiejętności, podniesienie kompetencji zawodowych i zwiększenie szans na zatrudnienie w lokalnych przedsiębiorstwach.	Liczba uczestników kursów Liczba zrealizowanych kursów	GOPS, PUP, organizacje pozarządowe	2025–2027
2. Realizacja poradnictwa zawodowego oraz usług pośrednictwa pracy, obejmujących indywidualne konsultacje, przygotowanie do rozmów rekrutacyjnych oraz wsparcie	Liczba osób objętych poradnictwem	GOPS, PUP	2025–2027

w aktywnym poszukiwaniu zatrudnienia.			
3. Budowanie i utrzymywanie partnerstw z lokalnymi przedsiębiorcami w celu tworzenia miejsc staży, praktyk i ofert pracy, a także wspierania integracji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Liczba partnerstw z pracodawcami	Urząd Gminy, GOPS, PUP	2025–2027
4. Rozbudowa wsparcia oferowanego przez asystentów rodziny poprzez intensyfikację działań wspierających codzienne funkcjonowanie rodzin, rozwój kompetencji wychowawczych oraz zwiększanie samodzielności życiowej.	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta	GOPS	2025–2027
5. Prowadzenie warsztatów z zakresu kompetencji społecznych i zarządzania budżetem domowym, ukierunkowanych na wzmacnianie umiejętności organizacyjnych, odpowiedzialności finansowej i planowania wydatków.	Liczba przeprowadzonych warsztatów Liczba uczestników	GOPS, asystenci rodziny	2025–2027
6. Wsparcie rodzin w zakresie mieszkalnictwa socjalnego i wspomagane poprzez doradztwo, pomoc w uzyskaniu lokalu oraz działania ułatwiające proces usamodzielniania się i stabilizacji życiowej.	Liczba rodzin objętych pomocą mieszkaniową	GOPS, Urząd Gminy	2025–2027

Cel szczegółowy 4: Usprawnienie systemu wczesnego rozpoznawania i skutecznego reagowania na problemy społeczne w rodzinach			
Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin realizacji
1. Intensyfikacja liczby przeprowadzanych wywiadów środowiskowych oraz diagnoz sytuacji rodzin, w celu dokładnej oceny potrzeb i identyfikacji problemów, co pozwoli na dobór skutecznych i dostosowanych do sytuacji form pomocy.	Liczba przeprowadzonych wywiadów	GOPS, asystenci rodziny	2025–2027
2. Wzmacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej pomiędzy szkołami, policją, służbą zdrowia i organizacjami pozarządowymi, w celu poprawy koordynacji działań pomocowych oraz przyspieszenia reakcji na pojawiające się zagrożenia w rodzinach.	Liczba spotkań zespołów interdyscyplinarnych Liczba instytucji współpracujących Liczba wspólnie zrealizowanych działań	GOPS, szkoły, policja, PCPR	2025–2027
3. Organizacja szkoleń z zakresu wczesnej interwencji dla pracowników instytucji pomocowych, w celu podniesienia umiejętności w rozpoznawaniu i przeciwdziałaniu problemom rodzinnym na początkowym etapie.	Liczba przeszkolonych pracowników Liczba przeprowadzonych szkoleń	GOPS, PCPR, ROPS	2025–2027
4. Prowadzenie stałego monitoringu zjawisk takich jak przemoc, uzależnienia i zaniedbania, aby możliwe było	Liczba zgłoszonych i zdiagnozowanych przypadków	GOPS, szkoły	2025–2027

bieżące śledzenie sytuacji w środowisku lokalnym oraz szybka identyfikacja przypadków wymagających interwencji.			
5. Zapewnienie natychmiastowej pomocy w sytuacjach kryzysowych, w tym wsparcia specjalistycznego, interwencji oraz działań zabezpieczających w przypadkach nagłych zagrożeń dla rodzin.	Liczba przypadków objętych interwencją	GOPS, policja, sąd	2025–2027
6. Modernizacja i rozwój bazy danych dotyczących rodzin objętych wsparciem, co usprawni zarządzanie informacjami, ułatwi monitorowanie postępów oraz zwiększy efektywność planowania działań pomocowych.	Liczba rodzin w systemie	GOPS, Urząd Gminy	2025–2027

Cel szczegółowy 5:

Kompleksowe wsparcie rodzin, którym ograniczono lub odebrano prawa rodzicielskie, oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, poprzez działania sprzyjające poprawie sytuacji rodzinnej, reintegracji oraz adaptacji w nowych warunkach.

Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin realizacji
1. Prowadzenie programów rozwoju kompetencji wychowawczych dla rodziców, mających na celu odbudowanie więzi rodzinnych i przygotowanie do możliwego powrotu dziecka z pieczy zastępczej.	Liczba rodzin objętych programem Liczba przeprowadzonych zajęć	GOPS, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, PCPR, organizacje pozarządowe, asystenci rodziny	2025–2027

2. Zapewnienie rodzinom dostępu do terapii rodzinnej i indywidualnej, wspierającej proces naprawy relacji, redukcji konfliktów oraz budowania bezpiecznego środowiska domowego.	Liczba rodzin objętych terapią Liczba godzin terapii	GOPS, PCPR, poradnie, organizacje pozarządowe	2025–2027
3. Organizowanie szkoleń i warsztatów dla rodziców z zakresu umiejętności komunikacji, rozwiązywania problemów wychowawczych oraz radzenia sobie ze stresem.	Liczba zorganizowanych szkoleń Liczba uczestników	GOPS, asystenci rodziny, poradnie, NGO	2025–2027
4. Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej poprzez zajęcia integracyjne, edukacyjne i terapeutyczne, ułatwiające adaptację w nowym środowisku oraz rozwój emocjonalny.	Liczba dzieci objętych wsparciem Liczba zorganizowanych zajęć	GOPS, PCPR, szkoły, organizacje pozarządowe	2025–2027
5. Utrzymywanie i wspieranie kontaktów dziecka z rodziną biologiczną w sytuacjach, gdy jest to bezpieczne i zgodne z dobrem dziecka, w tym organizowanie spotkań przy udziale specjalistów.	Liczba zorganizowanych spotkań Liczba rodzin korzystających z tej formy wsparcia	GOPS, PCPR, sądy rodzinne, asystenci rodziny	2025–2027
6. Tworzenie planów reintegracji rodzinnej, obejmujących indywidualne działania naprawcze, wsparcie socjalne	Liczba rodzin objętych planem Liczba zrealizowanych	GOPS, PCPR, asystenci rodziny, kuratorzy sądowi	2025–2027

oraz monitorowanie postępów po powrocie dziecka do domu.	działań reintegracyjnych		
7. Prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu zapobieganie ponownemu odebraniu dziecka z rodziny, w tym monitoring warunków bytowych i relacji wychowawczych.	Liczba rodzin objętych monitoringiem Liczba przeprowadzonych wizyt	GOPS, asystenci rodziny, PCPR	2025–2027

Rozdział VIII

Realizacja i finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lasowice Wielkie na lata 2025–2027

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lasowice Wielkie będzie prowadzona w sposób spójny, kompleksowy i dostosowany do rzeczywistych potrzeb mieszkańców. Działania będą realizowane przy szerokim udziale partnerów – zarówno instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, jak i osób aktywnie działających na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin.

Koordinację Programu przejmie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który będzie dbał o zgodność prowadzonych działań z celami strategicznymi Programu oraz ich skuteczną realizację. Współpraca obejmie m.in. jednostki samorządu terytorialnego na poziomie gminnym, powiatowym i wojewódzkim, placówki edukacyjne, służbę zdrowia, policję, sądy rodzinne, organizacje pozarządowe, wspólnoty religijne, lokalnych przedsiębiorców oraz inne podmioty zaangażowane w pomoc rodzinom.

Działania Programu będą prowadzone elastycznie, z uwzględnieniem bieżącej analizy problemów społecznych, opinii mieszkańców oraz wniosków wynikających z monitoringu i ewaluacji podejmowanych inicjatyw. Szczególną uwagę poświęci się reagowaniu na aktualne wyzwania społeczne, takie jak bezrobocie, przemoc w rodzinie, uzależnienia czy zagrożenia w środowisku dzieci i młodzieży.

Realizacja zadań będzie możliwa dzięki wykorzystaniu różnorodnych źródeł finansowania, co pozwoli zapewnić stabilność działań i ich elastyczne dostosowanie do zmieniających się potrzeb. Planowane źródła finansowania obejmują:

- środki budżetów samorządowych (gminnego, powiatowego, wojewódzkiego)
 - stanowiące podstawę finansowania lokalnych działań;
- środki z budżetu państwa, w tym dotacje i programy ministerialne;
- fundusze zewnętrzne, w tym:
 - fundusze strukturalne i programy Unii Europejskiej,
 - środki krajowych i regionalnych programów, takich jak Fundusz Przeciwdziałania Uzależnieniom czy Fundusz Sprawiedliwości,
 - dotacje z programów grantowych (np. Program Aktywizacji Społecznej, FIO – Fundusz Inicjatyw Obywatelskich);
- wkłady własne organizacji pozarządowych w postaci finansów i zasobów rzeczowych;
- darowizny i wsparcie sponsorów z kraju i zagranicy;
- ewentualne dochody własne realizatorów, np. opłaty za udział w zajęciach lub usługi doradcze.

Dzięki partnerskiej współpracy i odpowiedniemu zabezpieczeniu finansowemu, Program będzie mógł funkcjonować skutecznie i długofalowo, umożliwiając szybkie reagowanie na nowe wyzwania oraz odpowiadając na zmieniające się potrzeby rodzin i całej społeczności lokalnej.

Rozdział IX

Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Lasowice Wielkie na lata 2025–2027

Aby Gminny Program Wsparcia Rodziny przynosił zamierzone efekty, konieczne jest systematyczne monitorowanie realizowanych działań oraz analiza stopnia realizacji wyznaczonych celów. Procesy monitoringu i ewaluacji mają na celu zapewnienie skuteczności, przejrzystości oraz ciągłego doskonalenia wsparcia udzielanego rodzinom zamieszkującym teren Gminy Lasowice Wielkie.

Stała obserwacja przebiegu działań pozwala nie tylko na bieżącą ocenę realizacji poszczególnych inicjatyw, ale także umożliwia analizę ich trafności, efektywności oraz wpływu na społeczność lokalną. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lasowicach Wielkich jako instytucja koordynująca Program, będzie corocznie – do 31 marca – sporządzał

sprawozdanie z jego realizacji, uwzględniając aktualne potrzeby mieszkańców oraz rekomendacje dotyczące dalszych działań.

1. Cele monitorowania i ewaluacji:

- Ocena skuteczności i adekwatności podejmowanych działań.
- Sprawdzenie zgodności uzyskanych rezultatów z celami Programu.
- Wskazanie obszarów wymagających korekty lub modyfikacji.
- Dostarczenie rzetelnych danych niezbędnych do planowania kolejnych etapów Programu.
- Umożliwienie aktywnego udziału partnerów społecznych, w tym pracowników instytucji, rodzin i organizacji pozarządowych, w doskonaleniu Programu.

2. Narzędzia i metody monitorowania:

- Okresowe sprawozdania jednostek realizujących zadania Programu.
- Badania ankietowe i wywiady z uczestnikami (rodzicami, dziećmi, pracownikami instytucji).
- Analiza danych statystycznych, np. liczby interwencji, uczestników zajęć, beneficjentów wsparcia.
- Ocena na podstawie wskaźników, takich jak:
 - liczba rodzin objętych pomocą w danym okresie,
 - liczba zrealizowanych działań profilaktycznych i edukacyjnych,
 - zmniejszenie liczby przypadków przemocy, zaniedbań i uzależnień,
 - wzrost liczby osób świadomych dostępnych form wsparcia.

3. Rodzaje ewaluacji:

- **Ewaluacja bieżąca** – prowadzona w trakcie realizacji Programu, umożliwiająca szybkie wykrycie problemów i wprowadzenie zmian.
- **Ewaluacja okresowa** – roczna analiza działań oparta na danych ilościowych i jakościowych.
- **Ewaluacja końcowa** – przeprowadzana po zakończeniu cyklu Programu, służy podsumowaniu efektów oraz sformułowaniu wniosków i rekomendacji na przyszłość.

4. Odpowiedzialność za monitoring i ewaluację:

Za organizację i prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji odpowiada Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lasowicach Wielkich. Proces ten realizowany będzie we współpracy z partnerami Programu, w tym szkołami, placówkami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami społeczności lokalnej.

5. Wykorzystanie wyników ewaluacji:

- Wprowadzanie usprawnień i modyfikacji w prowadzonych działaniach.
- Planowanie nowych form wsparcia oraz rozszerzanie dotychczasowych inicjatyw.
- Formułowanie rekomendacji dla samorządu gminnego w zakresie polityki społecznej.